

BOSNA I HERCEGOVINA
REPUBLIKA SRPSKA
VRHOVNI SUD
REPUBLIKE SRPSKE
BANJALUKA
Broj: 71 0 P 069870 14 Rev
Dana, 12.05.2016. godine

Vrhovni sud Republike Srpske u vijeću sastavljenom od sudija Stake Gojković, kao predsjednika vijeća, Violande Šubarić i Biljane Tomić, kao članova vijeća, u pravnoj stvari tužitelja O.P. i Ž.K., K. ..., koje zastupa S.Ć., advokat iz B., Ulica ... protiv tuženog M.K., iz B., G.P., RH, kojeg zastupa O.H., advokat iz B., ..., radi utvrđenja ništavosti ugovora o poklonu, odlučujući o revizijama tužitelja protiv presude Okružnog suda u Banjaluci broj 71 0 P 069870 13 Gž od 19.02.2014. godine, na sjednici vijeća održanoj dana 12.05.2016. godine, donio je

PRESUDU

Revizije se odbijaju.

Obrazloženje

Prvostepenom presudom Osnovnog suda u Banjaluci broj 71 0 P 069870 09 P od 26.07.2013. godine odbijen je tužbeni zahtjev tužitelja za utvrđenje da je ništav ugovor o poklonu nekretnina zaključen dana 08.02.2006. godine (pravilno 08.02.2005. godine) između A.K., kao poklonodavca i M.K., kao poklonoprimca, ovjeren pod brojem OV-1424/05, te da se izvršiti brisanje upisa i uspostavi upis na ime A.K. u zk.ul. broj 245 k.o. K., te su obavezani tužitelji da tuženom nadoknade troškove parničnog postupka u iznosu od 3.600,00 KM.

Drugostepenom presudom Okružnog suda u Banjaluci broj 71 0 P 069870 13 Gž od 19.02.2014. godine žalba tužitelja je odbijena i prvostepena presuda potvrđena, te je odbijen zahtjev tužitelja za naknadu troškova žalbenog postupka.

Tužitelji lično izjavljenom revizijom i revizijom izjavljenom putem punomoćnika pobijaju drugostepenu presudu zbog povrede odredaba parničnog postupka i pogrešne primjene materijalnog prava, s prijedlogom da se nižestepene presude preinače i usvoji tužbeni zahtjev ili da se pobijana presuda ukine i predmet vrati drugostepenom sudu na ponovno suđenje.

Odgovor na revizije nije podnesen.

Revizije nisu osnovane.

Tužitelji u ovoj parnici traže da se utvrdi da je ništav ugovor o poklonu zaključen 08.02.2005. godine između njihovog prednika A.K., kao poklonodavca i tuženog, kao poklonoprimca, te da se izvrši brisanje tog upisa u zk.ul.br. 245 k.o. K. i uspostavi ranije stanje.

Po provedenom postupku prvostepeni sud je utvrdio: da je ugovor o poklonu čije se utvrđenje ništvaosti traži u ovoj parnici zaključen između A.K., kao poklonodavca, zastupane po S.K. i G.V., i tuženog (sina poklonodavca), kao poklonoprimca; da su predmet ugovora bile nekretnine upisane u zk.ul. broj 170 k.o. K., odnosno Pl. broj 149. iste k.o.; da su predmetni ugovor potpisali u ime poklonodavca punomoćnik G.V. i tuženi lično kao poklonoprimac; da je ovaj ugovor ovjeren kod Osnovnog suda u Banjaluci dana 10.02.2005. godine pod brojem OV-1424/05, te da je prilikom ovjere konstatovano da je ugovor potpisao Goran Vojvodić u svojstvu punomoćnika poklonodavca, a prema punomoći ovjerenoj kod tog suda pod brojem OV-11386/03; da je u Pl. Broj 149/04 k.o. K. na parcelama k.č. broj 709 i 711 kao posjednik upisan T.K.; da ja ova parnica započeta tužbom A.K., ali da je ona umrla u toku postupka (04.009.2010. godine), pa su postupak nastavili Ž.K. i O.P., njeni unuci, odnosno djeca njenog pokojnog sina T.

Kod ovakvog stanja stvari prvostepeni sud nalazi da iz provedenih dokaza, naročito ugovora o poklonu, proizlazi da je punomoćnik poklonodavca G.V. imao punomoć ovjerenu kod prvostepenog suda, slijedom čega su prilikom zaključenja ugovora bili ispunjeni propisani uslovi u pogledu valjanog zastupanja poklonodavca, te du su navodi tužitelja o ništavosti ugovora zbog nedostatka potrebnog ovlašćenja tog punomoćnika za potpis i ovjeru ugovora u suprotnosti sa izvedenim dokazima. S obzirom na to, te da je predmetni ugovor sačinjen u formi propisanoj za promet nepokretnosti (pismena forma, ovjeren kod nadležnog organa), kao i da pravni posao zaključen preko zastupnika, odnosno punomoćnika, obavezuje zastupano lice, prvostepeni sud je, pozivom na odredbe članova 84. i 90. Zakona o obligacionim odnosima („Službeni list SFRJ“, broj 29/78, 39/85, 45/89 i 57/89, te „Službeni glasnik RS“, broj 17/93 do 74/04 -dalje: ZOO), član 9. Zakona o prometu nepokretnosti („Službeni list“ SRBiH broj: 38/78, dalje: ZPN), te članove 7., 123. i 126. Zakona o parničnom postupku („Službeni glasnik RS“ broj 58/03 do 61/13 – dalje: ZPP), sudio kao u izreci.

Drugostepeni sud je prihvatio činjenična utvrđenja i pravne zaključke prvostepenog suda dodajući da punomoć broj OV-11386/03 od 11.06.2003. godine, na koju se poziva tužitelj u žalbi, ne predstavlja novi dokaz jer se ne odnosi na novu činjenicu (postojala je i u toku prvostepenog postupka), tako da žalbeni sud nije bio u obavezi da postupa u smislu člana 217. stav 2. ZPP, te da neutvrđivanje sporne činjenice na kojoj su tužitelji temeljili svoj tužbeni zahtjev, nije propust prvostepenog suda, već posljedica ne provođenja relevantnog dokaza (član 7. stav 1. u vezi sa članom 123. ZPP), slijedom čega je žalbu tužitelja odbio i prvostepenu presudu potvrdio.

Odluka drugostepenog suda je pravilna.

Prema članu 7. stav 1. ZPP stranke su dužne da iznesu sve činjenice na kojima zasnivaju svoje zahtjeve i da izvode dokaze kojima se utvrđuju te činjenice. Shodno odredbi člana 123. ZPP svaka stranka dužna je da dokaže činjenice na kojima zasniva svoj zahtjev, a sud će slobodnom ocjenom dokaza utvrditi činjenice na osnovu kojih će donijeti odluku. Po članu 126. istog zakona, ako sud na osnovu ocjene izvedenih dokaza ne može sa sigurnošću

da utvrdi neku činjenicu, o postojanju ove činjenice zaključice primjenom pravila o teretu dokazivanja.

U smislu navedenih odredbi pod dokazivanjem se podrazumjeva niz radnji suda i stranaka, koje obuhvataju predlaganje dokaza, izvođenje dokaza i njihovu ocjenu od strane suda koje imaju krajnji cilj utvrđivanje istinitosti činjenica od kojih zavisi primjena pravila materijalnog ili procesnog prava. Pod teretom dokazivanja smatra se dužnost stranke da sudu ne samo pruži dokaze, nego i dužnost stranke da tim sredstvima dokaže svoje činjenične navode, jer će u protivnom snositi rizik nedokazanosti tih navoda, odnosno izgubiti parnicu.

Tužitelji nisu predložili da se na glavnoj raspravi pročita punomoć A.K. (poklonodavca) data G.V. i S.K. naznačena u uvodnom dijelu ugovora o poklonu, i prilikom ovjere tog ugovora kod prvostepenog suda, iako su u tužbi i tokom postupka razloge za ništavost ugovora temeljili na tvrdnji da G.V. nije imao ovlaštenje da potpiše i ovjeri ugovor u ime poklonodavca.

Iz predmetnog ugovora proizlazi da je isti u ime poklonodavca potpisao G.V. na osnovu punomoći date od poklonodavca ovjerene kod Osnovnog suda Banjaluka pod brojem OV-11386/03 od 11.06.2003. godine. Tužitelji nisu predložili čitanje ove punomoći, niti provođenje drugih dokaza kojim bi potvrdili svoje navode iz tužbe, a od saslušanja svjedoka S.K. i G.V. predloženog na pripremnom ročištu naknadno su odustali, to i po ocjeni ovog suda tužitelji provedenim dokazima nisu dokazali činjenice na kojima su temeljili svoj zahtjev (član 7. stav 1. u vezi sa članom 123. ZPP).

Tako imajući u vidu dokaze provedene od strane tužitelja, odnosno predmeti ugovor o poklonu (jer osim tog ugovora i uvid u Pl. broj 149/04 druge dokaze nisu proveli), te načelo neposrednosti sadržano u članu 4. ZPP, u smislu koga presuda mora biti zasnovana samo na dokazima koji su izvedeni na ročištu za glavnu raspravu, to sporna punomoć iako se nalazila u spisima predmeta nije mogla biti predmet ocjene od strane prvostepenog suda, zbog čega su neosnovani navodi revidenata da nižestepeni sudovi nisu mogli da ne vide zabranu ovom punomoćniku za potpis i ovjeru ugovora. Sve navedeno ukazuje da su nižestepeni sudovi postupili shodno pravilima o teretu dokazivanja iz člana 126. ZPP kada su odbili tužbeni zahtjev tužitelja kao neosnovan.

Kod ovakvog stanja stvari, suprotno tvrdnjama tužitelja, predmeti ugovor ispunjava uslove za valjnost u smislu člana 84. i 90. ZOO i članu 9. ZPN, pa su bez osnova revizioni navodi o pogrešnoj primjeni materijalnog prava od strane nižestepениh sudova.

U smislu člana 191. stav 3. ZPP izreka presuda treba biti potpuno određena i sa jasnom formulacijom. Izreka prvostepene presude u ovom slučaju ispunjava navedene uslove, a štamparska greška u izreci u datumu zaključenja ugovora o poklonu (2006. godina umjesto 2005. godina), ne dovodi do narušavanja njenog identiteta, kako to ističe tužitelj u reviziji, niti je na taj način došlo do povrede odredba parničnog postupka.

Ni ostali revizioni navodi kojima se u suštini ukazuje na pogrešnu ocjenu dokaza od strane nižestepениh sudova nisu do uticaja na odluku o neosnovanosti tužbenog zahtjeva, jer se istim ukazuje na nedostatke punomoći iz 2003. godine, a oni bi eventualno bili od značaja samo u slučaju da je ta punomoć izvedena kao dokaz na glavnoj raspravi pred prvostepenim sudom, a što ovdje nije slučaj.

Ne stoje ni navodi tužitelja iz revizije koju je lično izjavio protiv drugostepene presude, da postupajući sudija „nije vodio fer i pošteno suđenje“, da ja onemogućio izvođenje dokaza – čitanje ugovora i punomoći, te ispitivanje svojedoka S.K. i G.V. jer ničim nisu dokazani i u suprotnosti su sa stanjem spisa predmeta. Kod ovakvog stanja stvari, te posebno imajući u vidu činjenice na kojima je temeljen zahtjev iz tužbe, ni ostali navodi iz ove revizije kojima se ukazuje na odnose između parničnih stranaka, odnosno A.K. i njenih sinova, prije i nakon zaključenja ugovora o poklonu, nisu od uticaja na presuđenje u ovoj pravnoj stvari.

S obzirom na izloženo, odluka drugostepenog suda nema nedostataka na koje ukazuju tužitelji u reviziji, odnosno na koje ovaj sud pazi po službenoj dužnosti. Iz tih razloga, a na osnovu člana ima 248., u vezi sa članom 241. i 456.a) ZPP, odlučeno je kao u izreci.

Predsjednik vijeća
Staka Gojković

Za tačnost otpravka ovjerava
Rukovodilac sudske pisarnice
Amila Podrašćić